

LIETUVOS ŠVIETIMO TARYBOS NUTARIMAI

2009 m. kovo 28 d.

1. SVARSTYTA: Lietuvos švietimo tarybos veikla

Nutarta:

Tam, kad Lietuvos švietimo tarybos veikla būtų efektyvi bei prasminga, siūlome įdiegti šiuos Švietimo tarybos veiklos principus:

- Lietuvos švietimo tarybos paskirtis – viešosios konsultacijos svarbiausiais švietimo politikos klausimais. Tarybos bei atskirų jos narių nuomonė aktualiais švietimo klausimais turi būti išklausyta, viešai skelbiama, į ją turi būti reaguojama. Svarstant su švietimu susijusius įstatymus, švietimo pertvarkos koncepciją bei jų įgyvendinimo planus, aktualius švietimo procesus bei įvykius, Švietimo tarybos nuomonė visuomenei ir įstatymų leidėjams turėtų būti žinoma.
- Siekiant užtikrinti kokybišką problemų svarstymą, Taryba turi galimybę pasitelkti išorinius ekspertus, inicijuoti aktualius švietimo tyrimus.
- Tarybos veiklai koordinuoti ŠMM sudaro sekretoriatą. Vienas iš viceministrų yra atsakingas už ŠMM ir Švietimo tarybos veiklos koordinavimą.

Švietimo ir mokslo ministerija iki 2009 m. gegužės 1 d. pateikia Švietimo tarybai savo pasiūlymus dėl tolesnio Tarybos darbo finansavimo bei organizavimo.

2. SVARSTYTA: Mokyklų tinklas ir tipai

Lietuvos švietimo taryba atkreipia dėmesį į tai, kad mokyklų tinklo tvarkymo klausimai yra labai jautrūs, jie kelia įtampą bendruomenėse, vis dar trūksta aiškių politinių sprendimų. Manome, kad turi būti apsispręsta dėl tinklo pertvarkos krypties: ar siekiame panašios ugdymo kokybės visiems Lietuvos besimokantiejiems, ar skatiname mokyklų konkurenciją, įvairovę ir pasirinkimo galimybių didinimą.

Taryba pritaria minčiai pertvarkyti vidurinį ugdymą į tris grandis: pradinę mokyklą, progimnaziją ir gimnaziją (vad. 4+4+4 modelis). Tai mažintų vaikų socialinę, psichologinę ir intelektualinę atskirtį, kuri yra susidariusi dėl pagrindinių mokyklų ir gimnazijų persidengimo 9 ir 10 klasėse. Taip pat suprantamas noras kaimo vietovėse išlaikyti dešimtmetes struktūras, tačiau susirūpinimą kelia skirtingų principų taikymas kaimo ir miesto mokykloms ir numatymas pagrindines mokyklas išlaikyti tik kaimo vietovėse. Nepakankamai aiškus ir 1–12 klasių arba 5–12 klasių vidurinės mokyklos likimas – ar jos turėtų visiškai išnykti, ar tam tikrais atvejais galėtų egzistuoti ir pan.

Švietimo taryba siūlo šiuos klausimus plačiau diskutuoti su visuomene, aptarti visas įmanomas alternatyvas, apsispręsti dėl tinklo pertvarkos, kuri remtųsi ne vien demografiniais ir finansiniais rodikliais, bet siektų Švietimo įstatyme įvardijamų tikslų.

Nutarta:

1) Siūlome tęsti mokyklų tinklo pertvarką užtikrinant šiuos principus:

- socialinį teisingumą ir lygias galimybes;
- ugdymo kokybės kėlimą ir užtikrinimą;
- alternatyvių ugdymo programų, bendruomeninių bei nevalstybinių ugdymo įstaigų radimosi skatinimą.

2) Remiantis minėtais principais bei Švietimo įstatymu, suderinti šiuos dokumentus: „Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo tvarką” bei „Ugdymo programų akreditacijos kriterijų ir jos vykdymo tvarką”, kad pernelyg griežtais ir nelanksčiais reikalavimais nebūtų užkirstas kelias įvairių struktūrų mokykloms.

3) Per 3 mėnesius (t. y. iki 2009 m. birželio 30 d.) pateikti Švietimo tarybai ataskaitą, kaip sprendžiamos probleminės mokyklų tinklo situacijos, kaip stiprinama decentralizacija, kaip užtikrinami anksčiau išvardyti principai.

3. SVARSTYTA: ES struktūrinių fondų finansuojama veikla

Nutarta: Numatyti specialų posėdį ES struktūrinės paramos švietimui panaudojimo tikslingumui bei planinių nacionalinių projektų turiniui aptarti.

4. SVARSTYTA: Profesinio rengimo reforma

Nutarta: Lietuvos švietimo taryba pripažįsta, kad profesinio rengimo reforma, jos dermė su aukštojo mokslo ir bendrojo lavinimo sistema yra labai aktualus klausimas, kuriam aptarti bus organizuojamas specialus Tarybos posėdis. Ypač atkreiptinas dėmesys į Darbo rinkos mokymo ir profesinio mokymo sistemų dermę, planuojamą ankstyvą mokinių orientavimą į profesines mokyklas, vis dar nepakankamą profesinio mokymo patrauklumą bei baigusiujų profesines mokyklas sunkumus tęsti studijas aukštesiose mokyklose. Siūloma profesinių mokyklų absolventams nustatyti papildomą įvertinimą studijų krepšeliui gauti.

5. SVARSTYTA: Ugdymo programų turinys

Nutarta: Lietuvos švietimo taryba konstatuoja, kad atnaujintos Pagrindinės ir pradinės mokyklos bendrosios programos kelia ambicingus ugdymo tikslus, jos skleidžia į kompetencijas orientuotą ugdymo principą, tačiau jų koncepcija, kokybė, sklaidos bei įgyvendinimo mechanizmai kelia daug klausimų. Programose nepakankamai išryškinti esminiai ugdymo tikslai, stokojama mokytojams, tėvams bei mokiniams aiškių ugdymo orientyrų, mokytojams trūksta aiškumo ugdymo turinio planavimo ir įgyvendinimo klausimais. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad valstybinių egzaminų bei kitokių vertinimų politika smarkiai veikia ne tik moksleivių, bet ir mokytojų požiūrį į dėstomų dalykų svarbą ir svorį. Švietimo tarybos nuomone, bendrojo lavinimo mokyklos ugdymo turinys nepakankamai diskutuojamas visuomenės bei akademinės bendruomenės, jį reikia kur kas plačiau aptarti. Švietimo tarybos nariai iki 2009 m. gegužės 1 d. pateikia suformuluos klausimus, kurie bus svarstomi Tarybos posėdyje 2009 m. gegužės mėn. Šiam svarstymui Taryba planuoja užsakyti paskirų programų recenzijas.